

אוסף סיפורים 'תרלה'
מתוך "ליקוטי שמואל"
מלקט ועורך ש. אייזיקוביץ
eisikovits1@gmail.com

הגיליון מופיע באתר 'לדעת' וכן ניתן לקבלו לאימייל מדי שבוע על ידי שליחת בקשה. eisikovits1@gmail.com,

058-4852-443

אודה לכם אם תעבירו את העלון לאנשיכם או כתובות של נציג עלון. אשמח לקבל הערות מחכימות ובל"נ אשתדל להתייחס אליהם. גם רשות להדפיס / לחלק / להעתיק / לשמור. - בשעת הצורך הרשות נתונה לאמור מהדברים שבעלון אף שלא בשם אומרם. אבל הבא להדפיס וידפיס בשם אומרם. יביא גאולה לעולם. כמו כן יש אפשרות לקבל כל עלון בכל שפה כמעט שתרצו בתרגום של ווארד.

החיבור הראשון הופיע במסגרת

'מפעל ליקוטי שמואל'

"זה היום עשה ה' נגילה ונשמחה בו"

בשעה טובה ומוצלחת, בסייעתא דשמיא, רואה אור ספר חדש ומפעים

ליקוטי שמואל – חומש בראשית

לאחר שנים של עיון, איסוף, ליקוט ועריכה, יוצא לאור ספר ייחודי המאגד – סוף מעשה במחשבה תחילה את מיטב הקטעים, המאמרים, הסיפורים והמשלים שהופיעו בעלוני פרשת השבוע בשנים האחרונות. דברי חן ושכל טוב, שנבחרו בקפידה וערוכים בטוב טעם, כדי להחיות את הלב ולהאיר את השולחן

- מתוכן הפרקים: רעיונות מאירי עיניים לפרשיות השבוע • משלים מעוררי מחשבה
- סיפורים נוגעים ללב • פנינים להעשרה ולהעברה בשולחן שבת

מתאים ללימוד אישי, למסירת דבר תורה ולשיחה משפחתית

ערוך ומוגש בעמל רב על ידי הרה"ג שמואל אייזיקוביץ שליט"א

כעת למכירה במחיר שווה לכל נפש – כרך ראשון על חומש בראשית

להזמנה:

<https://dash.bookpod.co.il/product/2231>

המגפיים ("איש האשכולות" עיי"ש)

לאחר הכיבוש הסובייטי של ליטא בתחילת ימי מלחמת העולם השניה הוחל בה סדר חברתי סוציאליסטי. מאז לא ניתן היה להשיג מצרכים ומה שכן ניתן היה להשיג בצמצום רב. כך קרה שלא ניתן היה להשיג מגפיים, כאשר התקרר החורף של שנת ת"ש. משלחת אזרחים ניגשה לקומיסר הראשי של וילנה, יהודי קומוניסט אדוק, בבקשה נואשת להשיג איכשהו מגפיים עבור תושבי העיר, שהרי בלעדיהם לא יעמדו בקור העז של החורף הליטאי ולא יוכלו לשרת את המשטר הסובייטי. הקומיסר ענה להם בבטחון: "אל תדאגו, הרפובליקה הסוציאליסטית הסובייטית בהנהגתו של האב הגדול והנדיב דואגת לצורכי העם!" בכינוי משתפך זה התכוון לדיקטטור האכזר, האיש שרצח מיליוני אנשים מבני עמו – סטלין ימ"ש.

לאחר זמן קצר על פי הנורמה של הכלכלה הקומוניסטית ... הגיעה לתחנת הרכבת בוילנה רכבת שהובילה בין השאר קרונות מטען של מגפיים, אך זה התגלה כמחדל, עם פריקת קרונות המטען התברר שהם הכילו רק מגפיים שמאליים... מה ניתן לעשות באלפי מגפיים שמאליים?! המצב הובא לידיעת הקומיסר וזה היה המום והתקשה להאמין "לא יתכן?!" אמר בביטול "לא יכול להיות!" אך זו היתה המציאות, לאף אחד ממנהלי העיר לא היה מושג איך ארע הדבר. היו כמה תיאוריות, אך כולן הסתיימו בשאלה אחת: האם הגיעו למקום אחר קרונות מלאים מגפיים ימניים? הסברה היתה שאכן כך קרה, ובעת הטענת הסחורה ברכבת לכיוון וילנה הופנו קרונות המגפיים הימניים למקום אחר ברשת המסילות המסועפת והענקית בברית המועצות.

הרב גוסטמן תיאר את הבעיה לפני רשכבה"ג רבי חיים עוזר. בנוכחותו של הרב גוסטמן עבר רבי חיים עוזר באופן מעמיק על מפת מסילות הרכבת של ברית המועצות דרך הצמתים והמחלפים. לבסוף הצביע על מחלף מסויים בעיר ביאליסטוק ואמר ששם נמצאים קרונות המטען! הוא הורה לרב גוסטמן פשוט ללכת לקומיסר ולהודיע לו בשם רבי חיים עוזר על המיקום של קרונות המטען. הרב גוסטמן סיפר שהוא היה מודע היטב לפתיל הקצר של הקצינים הסובייטים ולסיכויים הרבים שיתייחסו אליו כאל חשוד או מחבל, שהוא האשם בסבוטז' הזה

והוא יאסר, או אף חלילה גרוע מכך, כיתת יורים היתה מעשה רגיל באותם שנים. אך הוא שהיה לצד רבי חיים עוזר שמונה שנים והיתה לו אמונת חכמים עצומה באיש הגדול הזה לסמוך על דבריו, בין אם זו השערה המבוססת על הגיון, או פשוט רוח הקודש, פנה והלך אל הקומיסר ללא היסוס.

הקומיסר קיבל את פניו עם כל הבוז שיש לקומוניסט כלפי אדם בעל אמונות תפלות, אותם אנשי הדת. הקומיסר צחק על מה שכינה "ניחושים פרוצים של רבי זקן שאינו יכול לדעת דבר וחצי דבר על מורכבות תנועת הרכבות הסובייטית..." אך הרב גוסטמן עמד על שלו ובסופו של דבר הקומיסר הקשיב לדבריו: "אנו נשלח הודעה לשם כדי לברר על קרונות המטען החסרים, אך דע לך, כי אם אתה טועה יקחו אותך וירו בך על שבזבזת את זמננו היקר עם שטויות מיסטיות בזמן מלחמה, וניסית לשים ללעג את המערכת הסובייטית." "זמן קצר לאחר מכן קיבל הקומיסר מברק – הפלא ופלא! קרונות המטען היו במקום בו הצביע עליו רבי חיים עוזר כשהם מסומנים "יעד וילנה!" כתוצאה מכך רבים מהתושבים הקפואים של וילנה קיבלו זוג מגפיים מושלם. מאותו רגע ואילך העריך הקומיסר הסובייטי את הרב גוסטמן מאד וראה בו מעין נביא, שכן הוא גילה את מה שטובי המוחות הסובייטים לא הצליחו לגלות!

כארבע שנים אחר כך, הפארסה הסובייטית הקטנה הזו הצילה את הרב גוסטמן ממוות. לאחר המלחמה הרב גוסטמן חזר לוילנה והנהיג את שרידיה. במהרה עברה השמועה בין פקידי וקציני המשטר שיש רב בוילנה. בערב פסח שנת תש"ה הגיע בחשאי הקומיסר הראשי של וילנה לביתו של הרב גוסטמן ואמר לו באידיש: "רבי, אתה חייב לברוח!" הוצא צו לגרשו לסיביר. הקומיסר הזה שסיכן את חייו, היה לא אחר מאותו קומיסר מפרשת קרונות המגפיים, אשר נדהם מגילוי ה"נבואי" של רבי חיים עוזר. הכבוד שרחש לרב גוסטמן שפגש ארבע שנים לפני כן, היה גדול כל כך, עד שלא היה יכול לחשוב שהאיש הקדוש הזה יגורש לסיביר.

המטפלת II

להלן סיפור מרגש, המעובד מתוך הספר 'האמנתי כי אזמרה' של הרב משה טולדנו, ממנו ניתן ללמוד עד כמה יש כוח למילים שאנו אומרים לזולת.

ביום הראשון של שנת הלימודים בבית הספר היסודי נכנסה מורה ללמד בכיתה החדשה. ילדה אחת מתלמידות הכיתה הגיעה מאוחר, והתיישבה בשולחן האחרון בכיתה. ניכר היה עליה כי היא ילדה מסכנה מאוד ובגדיה היו מרופטים. במשך השיעור בהתה בחלל האוויר. לא קשה היה להתרשם שהיא הגיעה לבית הספר בעל כורחה.

בהפסקה הראשונה המורה החלה לברר על הילדה. תוך זמן קצר התבררה לה התמונה: הוריה קשי יום, עובדים קשה משעת בוקר מוקדמת ועד שעות הלילה המאוחרות, ובקושי מצליחים לפרנס את המשפחה. מדובר במשפחה המונה אחת-עשרה נפשות, והם גרים בדירת חדר אחד. הילדים גדלים ללא תשומת לב מספקת, בשל טרדות הפרנסה הקשות של הוריהם. לא פלא שהילדה נראית כפי שנראית, ואינה מתפקדת בלימודיה. המסקנה שהמורה הסיקה מתוך הבירורים הייתה: זה המצב, ואין מה לעשות. אולם המורה הזאת החליטה: "אני בעזרת ה' אעשה כל שביכולתי לקדם את הילדה הזאת! אני חייבת לעזור לה."

בשיעור הבא המורה קראה לה, היא נתנה לה מספר דפים ביד וביקשה ממנה לגשת למזכירות ולצלם הילדה הייתה מופתעת, זו הפעם הראשונה שמישהי מטילה עליה מטלה לביצוע. למחרת המורה נתנה לה סכום כסף וביקשה ממנה לקנות מדבקות כדי לקשט את קיר הכיתה. "אני סומכת על הבחירה שלך!", הוסיפה. הילדה קרנה מאושר רב.

המטלות הפכו לתכופות יותר ויותר. הילדה השתדלה בכל מאודה לבצען בשלמות, והמורה שיבחה אותה מאוד. עם הזמן הילדה רכשה ביטחון עצמי, והמורה הרגישה כי זהו הזמן המתאים לעניין אותה גם בלימודים, ואכן לראשונה בחייה, הילדה החלה ללמוד, וגם ב"ה הצליחה.

יום אחד המורה שלחה פתק להוריה: "להורים היקרים שלום! רציתי לשבח את בתכם שמתקדמת יפה מאוד בלימודים ובהליכות. אני שמחה לציין כי בתכם נמנית בין התלמידות המצטיינות בכיתה". "לא ניתן לתאר במילים את ההשפעה שהייתה למכתב הזה על ההורים, ובעיקר על הילדה, ששאבה ממנו משנה מרץ והתגלתה כתלמידה בעלת כישרון, מעודנת במידות טובות.

יום אחד הילדה לא הגיעה לכיתה. עבר יום ועוד יום, והיא לא הגיעה. המורה התקשרה להורים כדי לברר מה קרה ואביה סיפר שהוא התייעץ עם הרב שלו, והוא הורה לו להעביר את הילדה לפנימיה. המורה ביררה עם האב האם הילדה הייתה מרוצה מן המעבר, והוא אמר כי הילדה שמחה, מרוצה ומצליחה במקום החדש. הוא הודה למורה על כל החיזוק והעידוד שהעניקה לילדה, שבזכותה היא התקדמה כל כך.

חלפו חמש-עשרה שנה. המורה עברה ללמד במקום אחר בעיר אחרת. שם חיפשה מעון לילדיה הקטנים. המליצו לה על מטפלת חרדית ומסורה למופת והיא בהתאם להמלצה רשמה אותם אצלה. בימים הראשונים בנותיה הגדולות לקחו את הקטנים מהבית למעון בבוקר, ובצהריים החזירו אותם לבית. האמא, המורה, לא ראתה את המטפלת, אבל ניכר היה כי המטפלת משקיעה בצורה טובה בילדים.

באחד הימים בזמן אחר-הצהריים האמא באה לקחת את הילדים. כאשר היא ראתה את המטפלת, היא הודתה לה מאוד על הטיפול המסור והנאמן. המטפלת הודתה לה על דברי ההערכה וביקשה ממנה להיכנס, שכן ברצונה לדבר איתה כמה מילים. "אמנם את לא זוכרת אותי, אבל אני לא אשכח אותך לעולם! את המורה שהצלת את חיי.!" המורה, שנזכרה בילדה, כמעט התעלפה. היא נזכרה בילדה המסכנה שקיבלה לידיה, וכיום היא מנהלת מעון לתפארת" ... בבקשה ממך, חכי כאן כמה רגעים, ומיד אני חוזרת."

כעבור מספר דקות שבה ובידה שקית ניילון מלאה בפתקים, כולם ישנים נושנים, ושאלה: "האם תכירי את כתב היד הזה?" היו אלו כל הפתקים שהמורה כתבה להורי הילדה, בהם סיפרה להם על התקדמותה. את כולם היא שמרה מכל משמר". דעי לך, מורתי! את היית הראשונה בעולם שהתייחסה אליי. בזכותך התחלתי להרגיש שאני שווה משהו, נסכת בי תקווה וכוח לחיים! פתקים אלו נסכו בי הרבה עוז ותעצומות, והמשיכו ללוות אותי במשך כל השנים. "ב"ה נישאתי לאברך ששוקד על תלמודו, ויש לנו שלושה בנים בתלמוד תורה. אנחנו חיים באהבה ובאחוה, בשלום וברעות, וכל זה בזכותך! אינני יכולה לדמיין היכן הייתי היום בלעדייך.

השותפות II [מתוך 'איש לרעהו']

את הסיפור הבא מספר יהודי יקר ונפלא אשר משמש כגבאי צדקה בירושלים. כספי הצדקה אינם שלו אלא מבוססים על תרומות והפקדות של אנשים שמבקשים לעשות צדקה וחסד בממונם, אך אינם ערוכים לניהול גמ"ח או קרן צדקה. הוא סיפר שכבר תקופה ארוכה רגיל להגיע אליו יהודי - אדם שעורר רושם מאוד נינוח - ומפקיד בידיו בכל פעם סכום נכבד. כאשר גבר זרם ההפקדות הבין גבאי הצדקה שמדובר באיש עסקים שהצלחה מאירה לו פנים

לאחרונה באופן מיוחד. "החלטתי" - מספר גבאי הצדקה - "להתעניין אצלו בעדינות מה גרם לו להצלחות האחרונות? איזו סייעתא דשמיא מיוחדת מלווה אותו?" כמובן שלא שאלתי אותו: "מאיפה הכסף?" אלא גיששתי באיזה תחום הוא משקיע וכדו' - מתוך ניסיון להסיק בסופו של דבר מה גורם לו להצליח כל כך [ומי יודע, אולי זה נבע מתוך מחשבה - בלתי מודעת - שדרך זה אוכל אף אני בעתיד להפקיד סכומי עתק בצדקה או בגמ"ח...].

רמת הפתיחות שלו הפתיעה אותי - נראה שהוא היה מוכן לשאלה. הוא החל לגולל את סיפורי הנדל"ן שלו, וכמסיח לפי תומו שזר סיפור שבעיני היווה פתרון מושלם לתעלומה. וכך סיפר: "הגיע אלי מתווך והציע לי לרכוש דירה באחת מערי הפריפריה, במחיר מצחיק של 200,000 ש"ח. לדברי הסוחר הצעיר - וכפי שאכן הסתבר - ניתן היה להרוויח הרבה מעסקה זו, ובזמן קצר. מדובר היה בדירת מכרז שעמדה יום אחד בלבד לפני תום הזמן בו ניתן להגיש הצעות. מכיוון שלא היה הגיוני ששוויה של הדירה פחות, מיהרתי להסכים. חשבתי לעצמי שגם אם

טעיתי - מה שממש לא היה נראה נוכח מה שהספקתי לבדוק - לא מדובר בסכום שמאיים עלי בקריסה . ובאמת, ההצעה שלנו זכתה, הכסף הועבר במזומן. המתווך הציע לי שהוא יטפל בכל הניירת והסידורים הנדרשים. קיבלתי את הצעתו מכיוון שהייתי מאוד טרוד בזמן.

מה נאמר ומה נדבר; הבחור צ'יק הוכיח את עצמו, סידר הכל במהירות ועל הצד היותר טוב. שמחתי שהוא הוריד ממני את כאב הראש הזה! "יש לי קונה ב-320,000 ש"ח" הודיע לי המתווך בתום חודשיים בלבד מאז שרכשתי את הדירה. אמרתי לו: "מה? 60% רווח בתוך חודשיים?! תמכור מיד." "כאשר הודיע לי שהמכירה התבצעה בסכום האמור, התיישבתי לסדר לעצמי את המחשבות: "טוב, אז מה יש לנו כאן? הרווחתי 120,000 ש"ח שמהם עלי להפריש למתווך פעמיים - הן על הרכישה והן על המכירה. אני אהיה איתו לארג': אעביר לו 20,000 ש"ח שיהיה מרוצה... גם אז עדיין יישאר לי ביד 100,000 ש"ח, שמגלם רווח של 50% בתוך חודשיים..." התקשרתי למתווך, הודעתי לו על כך, אלא שלהפתעתי אני שומע אותו אומר בלא להניד עפעף: "הרווח מחולק חצי חצי, 'פיפטי פיפטי' - [ובמקרה שלנו סיקסטי סיקסטי...] 60,000 לך 60,000 לי! הרי כל הרעיון כאן הוא שאני משיג את ההזדמנויות ואתה מממן - אנחנו שותפים - והרווח מחולק בשווה!". הייתי המום, וסיימתי את השיחה. אך מהר מאוד התאוששתי ואמרתי לעצמי: "אני לא אריב על כסף, אוותר ואני בטוח שהשם ישלם לי במקום אחר. אסור לי להגיע ל'בית דין' - זו לא הדרך וזה לא העיר!" אך אם סברתי שבכך הסתיים העניין, מסתבר שזה רק התחיל. הטלפון הבא הכניס אותי להלם יותר גדול: "בעצם אני צריך לומר לך", מספר לי המתווך, "שאני לא עובד לבד. יש לי שותף שעוזר לי למצוא את העסקים. מה שקורה זה שבעצם הרווח צריך להתחלק לשלושה..." פשוט מדהים. והוא לא צחק, הבחור צ'יק. הוא אמר זאת בשיא הרצינות ובמלוא השכנוע העצמי. ואני? הדם עלה לי לראש! אך שוב. נאמן למדיניות שלי לא לריב על כסף, החלטתי שעדיף לי להפסיד עשרות אלפי ש"ח ובלבד שלא להיגרר למדרון החלקלק הזה שנקרא - 'לריב על כסף!!' נשארתי עם רווח של 20% לחודשיים. ניסיתי להתנחם שמבחינה נדלני"ת טהורה זה עדיין יפה מאוד, אך הטעם החמוץ בפה לא נמוג כל כך מהר. אמנם אני 'בכיתי' בתוך ליבי - אבל מסתבר שהקב"ה 'חייד'...

בעקבות הסיפור הזה הגיעו שני המתווכים למסקנה שהכי קל לעבוד איתי. חלף מעט זמן והם התחילו להציף אותי בהצעות מפתות. בעסקאות על גבי עסקאות. הם שני חבר'ה בתחילת הדרך, אך עם חוש זיהוי הזדמנויות [וחוצפה... אפשר לומר...] בלתי מבוטלים. למרות המשקעים החלטתי לעבוד איתם ['ביזנס זה ביזנס'] - ובלבד שכל התנאים יסוכמו מראש באופן הברור ביותר. מאז הרווחתי בזכותם מאות אלפי ש"ח... ללא גוזמא כלל! מה שהפתיע אותי בהמשך הייתה העובדה שהם לא שכחו את העסקה הראשונה שעשינו, והתחרטו על התנהגותם. ביום בהיר הודיעו לי שלא להעביר להם את חלקם בעסקה מסוימת וזאת בתמורה לאותם 80,000

ש"ח שקיבלו ממני שלא ביושר" ... את כל ההשתלשלות הזו סיפר לי המפקיד" - מסיים גבאי הצדקה - "ואני חשבתי לעצמי שכאשר אתה מתנהג עם אנשים בחסד ולא בדין, גם הקב"ה מתנהג עמך בחסדים מרובים! זה מה שנתן לו ליהודי את האפשרות לגשת אלי לעיתים קרובות ולהפקיד עוד סכום נכבד לצדקה או לגמ"ח ההלוואות."!

ככל היוצא מפיו יעשה " III

סיפר רבי ראובן קרלנשטיין זצ"ל בספרו 'יחי ראובן': יש סיפור על הגאון מוילנא, אותו שמעתי מיהודי ששמע מר' שלום :

הגאון לא היה נעזר ברופאים - 'מה חלק ברופאים בבית עושי רצון השם'. פעם סבל מדלקת אוזניים קשה, ומכיון שלא הלך לרופא, סיפרו לו בני ביתו שישנה אשה שמרפאת מחלות באמצעות לחש. הגאון הסכים שהאשה תבוא לביתו, הוא פנה אליה וביקש לדעת מה הלחש, אולי חלילה זה שם טמא. אך האשה סרבה: 'הרי זה מקור פרנסתי היחיד, ואם אגלה את סודי - אני עלולה לאבד את מטה לחמי' ... אך לאחר שהבינה כי אין לה לחש מהגאון שיעשה שימוש לרעה בלחש ויגלה אותו ברבים, גילתה האשה לגאון כיצד עובד הלחש: 'אני נוטלת בידי כוס מים, מברכת 'שהכל נהיה בדברו' ושותה. זה הכל ... וזה עובד! שאל הגאון: 'מי גילה לך את הלחש הזה?' - 'הרי בוננו של עולם!' השיבה האשה, וכך סיפרה:

'הייתי ילדה יתומה, אבי נפטר. נשארנו ללא פרנסה. נכנסתי לבית הכנסת, פתחתי את ארון הקודש ובכיתי לה': 'אין לי פרנסה! פתאום שמעתי איזו בת קול שאומרת לי: 'תגידי' שהכל נהיה בדברו' לרפואת בני אדם, ותהיה לך פרנסה ברווח'. ככה אני מתפרנסת לא רע כבר שלושים שנה' ... הגאון שמע את סיפורה ופרץ בצחוק, ומן הצחוק התפוצצה המוגלה שבאוזנו. הוא כבר לא היה צריך את הלחש כדי לרפא את אזנו ... שאלה האשה: 'למה הגאון צחק?' והגאון סיפר: 'אני הייתי הבת קול ... הייתי שם בבית מדרש, ראיתי יהודיה בוכיה, לא יכולתי ללמוד. שמעתי שהיא צועקת 'פרנסה, פרנסה', ואמרתי: 'אם את צריכה פרנסה, תגידי' שהכל נהיה בדברו', זה יעזור לך'. לא חשבתי ולא תכננתי מראש לומר את הדברים, זה מה שיצא לי מהפה באותו רגע כך להפיס את דעתה של האשה'.

הגאון לא חשב ולא התכוון, אבל 'ככל היוצא מפיו יעשה' - לאחר שהדבר יצא מפיו, הקב"ה קיים את דברו.

נסיונות

זכני הבורא להקים בית נאמן בישראל עם נוות ביתי, חפשנו לקנות דירה וה' זימן לידנו דירה, לא גדולה במיוחד אבל בהחלט מספיקה לגדל בה משפחה ברוכת ילדים. ברוך ה' זכינו לילדים רבים והם גדלו בבית שלנו שכאמור לא היה גדול אבל הסתפקנו במעט והסתדרנו במה שהיה לנו, שמחנו בחלקנו הטוב והודנו בכל יום לה' על הזכות העצומה לגדל דורות ישרים מבורכים שיקדשו שם שמים.

באהבת ה' העצומה אלינו הילדים גדלו והתחילו להקים בתים נאמנים משלהם, הרגשנו שהבית שלנו קטן מהכיל את הזוגות הבאים אלינו ורצינו מאוד להרחיב את הדירה בכדי שיהיה מקום לכולם ברווח. השכן שגר שתי קומות מתחתנו הוסיף ממ"ד ועוד שתי חדרים בחזית הבניין וגם אנו רצינו לצעוד בעקבותיו ולהרחיב את הבית, אלא שהשכנה שגרה מתחתנו הייתה אשה מבוגרת שחיה לבדה וממש לא היה לה כוח וענין להרחיב את דירתה, כך שבכל יום ראינו את השטח שאנו יכולים להרחיב עליו - כפי שהשכן מלמטה הרחיב - אולם אנו מנועים מכך בכלל השכנה שמתחתנו. היה לנו צער מכך אולם שימחנו את עצמנו שברוך ה' שאנו זקוקים להרחבה ומשפחתנו גדולה, שלא כמו אותה שכנה שלצערנו אינה זקוקה לכך היות שאין לה משפחה.

חלפו להם כעשור שנים שבהם אנו מצפים להרחיב את הדירה עד שאותה שכנה עברה לבית אבות והדירה הושכרה, אך כיון שהדירה הייתה רשומה על שמה והיא לא הייתה מעוניינת בהוצאת היתרי בניה המצב נשאר כמות שהוא. למרות שניסינו לדבר עמה היא אמרה שאין לה כוח לכל זה ולא רצתה אפילו שנבנה מעטפת לדירה.

אחרי זמן מה היא נפטרה והורישה את הדירה לארבעה יורשים, חשבנו שכעת הדברים יתחילו לזוז אלא שמהר מאוד התבדונו. היורשים רבו זה עם זה והגישו תביעות משפטיות זה על זה ולנו לא נותר אלא לעמוד בצד ולהבין שייקח עוד זמן עד שההליכים המשפטיים יואילו בטובם לקדם את העניינים. בכל אותו זמן התחזקנו בתפילה וציפינו לישועה.

אחרי שנתיים בית המשפט קבע שהדירה תמסר לכונס נכסים וזה פרסם אותה למכירה. בסופו של דבר יהודי אחד זכה במכרז ונכנס לדירה. שוב ציפינו שהעניינים יתחילו כבר לזוז אלא שמשום מה המסמכים בטאבו לא היו תקינים ושוב לקח לנו זמן. כאשר גם זה הסתדר בס"ד, אותו שכן התחיל להוציא אישורים ואנו בעקבותיו, אלא שאם חשבנו שהדברים ירוצו עד מהרה הבנו שזה לא בדיוק כך. בדירה שבה גרנו בוצעה חריגת בניה מצד המוכר שמכר לנו את הדירה, חריגה שהפריע לשכן שמתחתנו, וכעת כאשר הוצאנו את היתרי הבניה הוא החליט לשים לנו מקלות בגלגלים ולתקוע לנו את ההיתר עד שנפצה אותו בסכום עתק. ניסינו לדבר עמו אך הדברים נפלו על אוזניים אטומות.

התמלאתי בצער רב והחלטתי לצאת לשדה מרוחק בכדי לפרש את שיחתי לפני הבורא ברוך הוא שלו הארץ ומלואה, כשהגעתי לשדה התיישבתי על אבן אחת ונתתי דרור לדמעות שבעיני, חמש עשרה שנות צפיה להרחבת הדירה התנקזו להם באותם דמעות, הציפיות והאכזבות שהיו מנת חלקנו בשנים האחרונות פרצו להם החוצה בבת אחת בבכי שפרץ מגרוני. אחרי שנרגעתי מעט שפכתי את לבי לפני ה' וכה היו דברי: 'אבי אב הרחמן, תמיד חשבתי שאני מנהל את הדברים' תמיד הייתי בטוח שהנה אוטוטו המחסום שניצב בדרכי משתחרר ואני כבר בדרך לבנות ולכן התאכזבתי בכל פעם מחדש, אולם כעת אני מבין שאתה ניצב לקראתי בדרך, אתה בעצם מנהל את הכל בכדי שאתקרב אליך ובכדי שאקנה עוד אמונה בך'. 'רבנו של עולם, האמת שהייתה לי מחשבה לעכב לאותו שכן את הבניה כמו שהוא מעכב לי, אבל כעת אני מבין שזו ממש טעות, כי לא הוא מעכב לי אלא אתה ברחמיך הרבים מחכה שאתעורר להמליך אותך על הבניה לדעת שאתה ורק אתה מנהל אותי, אנא ה' זכה אותנו להרחיב ולראות ברכה בכל מעשי ידינו ולזכור שאתה בוחן את דרכי איך אני מתנהג בזמן של הניסיון'.

סיימתי את תפילתי והרגשתי הקלה בליבי, חזרתי הביתה ובדרך עצר אותי יהודי יקר שביקש 'טרמפ' לעיר, בדרך הוא סיפר לי על שורד השבי רום ברסלבקי שסיפר שבעת שהיה בשבי חיות הטרף המחבלים הארורים שהחזיקו בו ניסו להעביר אותו על דתו, שיאמר שהוא מתאסלם, חלילה, ואם לא יעשה זאת יצערו ויענו אותו עוד ועוד, אולם הוא לא הסכים לכך בשום פנים ואופן. כאשר שאלו אותו מדוע לא הסכים לעשות זאת לפחות כלפי חוץ, השיב: "הרגשתי שה' נמצא איתי בעומק בור הבכה והוא בוחן אותי כיצד אני מתנהג, ואיך אוכל להעלות על שפתי דיבור שאני חלילה עוזב את היהדות בשעה שה' צופה בי ומצפה שאתגבר והוא יתפאר בי?" שמעתי את הדברים והם חדרו עמוק לליבי, התפעלתי והתרגשתי מאוד, הנוסע הוצרך לרדת ואני הודתי לו על הסיפור המיוחד.

המשכתי בנסיעה כשאני אומר: 'רבנו של עולם, שלחת לי אות משמיים שאתה איתי וששמעת את תפילתי, כן כן, דווקא עכשיו כאשר אני בנסיון אם לריב עם אותו שכן, כאשר יש לי קושי אתה מזכיר לי על ידי הסיפור הנורא הזה שאתה צופה עלי וחפץ להתפאר בי כאשר אתגבר ולא אגרר למלחמה ומריבה, אלא אדרבה, אתנהג בדרכי נועם מתוך אמונה שאתה מוליך אותי על הצד הטוב ביותר'.

הגעתי הביתה ספרתי לאשתי את כל הסיפור ויחד התחזקנו באמונה ורדיפת השלום. בסופו של דבר הגענו בדרכי נועם לפשרה עם אותו שכן, האישורים התקדמו כראוי וכעת הבניה כבר בעיצומה, ברוך ה', מה שאילו הייתי פותח במלחמה ומנסה לעכב גם את השכן - לא היה מועיל כלל ואדרבה, רק מזיק. הודו לה' כי טוב שלימד אותי לקח באמונה ובידיעה שהוא מוליך אותי בכל הנסיונות על הצד הטוב ביותר.

עצמאות (אסתי ברלוביץ)

השבוע הלכתי למשחקייה עם הבן שלי, בן שנה, ועם האחיינית המתוקה שלי, בת שנתיים. כבר בכניסה ראיתי את ההבדל ביניהם. הבן שלי רץ בהתלהבות ממתקן למתקן, טיפס, חקר ושיחק כאילו הוא מכיר את המקום מאז ומתמיד. האחיינית שלי, לעומתו, נעצרה ליד הדלת. היא הסתכלה על כל ההמולה, על הרעש, על הילדים שרצו לכל עבר, ולא הייתה מוכנה להתקרב. להפך. היא אפילו סימנה שהיא רוצה לצאת.

לא ניסיתי לשכנע אותה. לא אמרתי לה שהיא כבר גדולה ולא ביקשתי ממנה להצטרף לאחרים. פשוט התיישבתי לידה בפינה. אמרתי לה בשקט: "זה בסדר, אנחנו נשב כאן יחד".

אחרי כמה דקות קרבותי אלינו מתקן קטן וצבעוני שהיה ממש לידנו. גם אז לא ביקשתי ממנה לעלות עליו. רק נתתי לו להיות שם, קרוב ובטוח. עברו עוד כמה דקות. היא ניגשה אליו בעצמה. נגעה, התרחקה, חזרה שוב. אחר כך עלתה עליו לרגע קטן. לאט-לאט ראיתי את הגוף שלה משתחרר, את החיוך חוזר לפנים, ואת הסקרנות מחליפה את החשש עבור זמן קצר כבר מצאתי אותה באמצע המשחקייה, רצה, צוחקת ונהנית כאילו הייתה שם מהשנייה הראשונה.

אתם מכירים את הילדים האלה? הילדים שנראים כאילו הם "לא רוצים". אבל לפעמים הם דווקא מאוד רוצים. הם פשוט מרגישים מוצפים. מקום חדש, רעש, אנשים, מתקנים גבוהים והמון גירויים – כל אלה יכולים לגרום לילד קטן להרגיש מכווץ וחסר ביטחון. כשאנחנו מנסים לזרז אותם או לשכנע אותם, לפעמים הם רק נסגרים יותר. ולעיתים זה אפילו מסתיים בבכי גדול, בתסכול וביציאה מהמקום עם תחושה לא נעימה. אבל כשאנחנו נותנים להם רגע של ביטחון, יושבים לידם, לא ממהרים לא דוחפים, רק משדרים "אני כאן איתך" – אנחנו מעניקים להם בדיוק את מה שהם צריכים כדי למצוא את האומץ בעצמם. אנחנו בעיצומו של החופש הגדול, וכולנו יוצאים יותר עם הילדים. אם תראו את הילד שלכם עומד מהצד, אל תמהרו לחשוב שהוא לא רוצה. לפעמים הוא פשוט צריך עוד כמה דקות... ויד אחת בטוחה שתלווה אותו בתחילת הדרך. כשאנחנו לא ממהרים במקומו, לא דוחפים אותו ולא נבהלים מהחשש שלו, אנחנו מעבירים לו מסר עמוק הרבה יותר מהמילים: אני מאמין בך. אני לא צריך שתוכיח לי שאתה מסוגל. אני יודע שתצליח, וכשאצטרך – אהיה כאן לידך. ומתוך תחושת הביטחון הזאת, מגיע האומץ לעשות את הצעד הראשון. ואחרי הצעד הראשון... מגיעים גם השני, השלישי, ובסופו של דבר – הילד

כבר רץ לבד. כי בסופו של דבר, עצמאות לא צומחת מלחץ היא צומחת מתוך תחושת ביטחון.

שליחות לאיראן (הרב יהודה אזרחיאן)

כיצד ניצלו הקהילה היהודית מעונש חמור בתקופת המהפכה החומייניסטית

כשנה לפני המהפכה החומייניסטית פתח הרבי במבצע הצלה סודי לחלץ ילדים יהודים מאיראן. על-ידי שלוחים מיוחדים שהגיעו לאיראן, חולצו למעלה משלושת-אלפים ילדים בטרם פרצה המהפכה. גם לאחר שפרצה, בפעילות סודית ושקטה יחד עם הקהילה היהודית, חולצו ילדים רבים נוספים.

בכתבה שלפנינו סיפור שהתרחש עם שני שלוחים ששלח הרבי לאיראן.

כשנה לפני שפרצה המהפכה באירן הגיעו אליה שני שלוחים של הרבי מליובאוויטש על-מנת להדפיס את ספר התניא. (הרבי מליובאוויטש קרא להדפיס את ספר התניא, ספר היסוד של חסידות חב"ד, בכל מקום. עותקים של ספר התניא נדפסו באלפי מהדורות לאור קריאה זו). ועד הקהילה אכן החליט להדפיס את התניא בהרבה עותקים ולחלק אותם לכל יהודי הקהילה.

הספר נמסר לדפוס, אולם הליך ההדפסה התעכב ונמשך זמן רב, ובינתיים התחוללה המהפכה וחומייני עלה לשלטון. כשהתחדשה פעילות ועד הקהילה ואני הייתי אחראי לפעילות הרוחנית, השתדלתי להוציא מבית-הדפוס את כל ספרי התניא ולהביאם לספריית ועד הקהילה. שם, באולם הגדול של הספרייה, הם אוחסנו באופן זמני בערימה לא מסודרת.

באותה תקופה הכריזה ממשלת המהפכה על חוק חדש בשם 'חוק הטיהור'. פירושו של החוק היה שכל אזרח איראני וכל מוסדות הציבור חייבים בתוך שלושים יום לבער את כל המסמכים, הניידות והספרים שברשותם ואשר עליהם מופיעים סמל המלוכה, סמל כורש, שמו של השאה, וכל כיוצא בזה. החוק קבע שכל מי שיימצא ברשותו לאחר חודש ימים מסמך כלשהו או ספר עם אחד מהסמלים הנ"ל ייענש במלוא חומר הדין. ואם יתברר כי לא השמיד את הסמלים בזדון – דינו מוות.

אנחנו בוועד הקהילה, ניצבנו לפני בעיה מאד קשה: ברשותנו היה ארכיון בן למעלה ממאה שנה ורוב-רובם של הניירות, המסמכים והספרים נשאו גם את סמל הכתר וגם את שם השאה והמלוכה בראש המסמכים. לדוגמה, היו גם ברשותנו הרבה מטבעות זהב מיוחדות שהקהילה

הנפיקה לרגל הכתרת המלך ולרגל חגיגת 2500 שנה להכתרת כורש. בצידו האחר של המטבע היה סמל המנורה ואילו בצידו השני סמל המלוכה, כורש או הכתר, וכדומה.

מבחינה ערכית היה קשה לנו מאוד להשלים עם ביעור ו'טיהור' כל הספרייה העצומה והגנזך הענקי, אולם גם לאחר שנאלצנו להשלים עם הגזירה הזאת מחוסר ברירה, לא היתה כמובן שום אפשרות לבצע את הדבר בפרק זמן כה קצר.

בסוף החודש, בטרם הספקנו לבצע את המשימה, נכנס אלי לפתע ללשכתי המזכיר ומודיע, כי זה עתה הגיעו בפתאומיות שני מפקחים מטעם הממשלה, וברצונם לערוך ביקורת במשרדים ולבדוק אם מילאנו אחר 'חוק הטיהור'.

אימת מוות נפלה עלי. ידעתי באותו רגע שאני מחוסל וכי סכנה גדולה נשקפת לקהילה היהודית כולה. אמרתי וידוי, שמע-ישראל, והכנתי עצמי לצידוק הדין. כשנכנסו המפקחים לחדרי הייתי מבוהל עד מוות. משום מה לאחר שביקשו להתחיל בביקורת, עלה בדעתי לקחת אותם קודם כל לאולם הספרייה.

המראה הראשון, הבולט, שנגול למול עיניהם שעה שנכנסו לאולם הספרייה, היו ערמות ספרים שהיו זרוקים שם בכל הפינות בצורה בלתי מסודרת. אחד מהמפקחים התכופף ולקח אחד מהספרים הללו, היה זה ספר התניא. המפקח שאל אותי איזה ספר זה ואני סיפרתי לו על בעל התניא, על תנועת חב"ד, על רבי ישראל בעל-שם-טוב ועל החסידות. ציינתי כי זהו אחד מספרי היסוד של תנועה זו. הוא פתח את הספר וביקש להסביר לו מה כתוב בדף שפתח, היה זה בדיוק הדף הראשון של 'שער היחוד והאמונה'. תרגמתי וביארתי לו את כל העמוד הזה, מתחילתו ועד סופו. כשסיימתי, סגר המפקח את הספר, נישק אותו ואמר בקול: "במקום שיש ספרים כאלה ואדם שאחראי על מקום כזה, אין צורך באף ביקורת נוספת!"

עמדנו שם כחולמים. כשהספקתי להתאושש מהפתעתי והתרגשותי, אמרתי לו בטרם ניפרד, כי עם כל הכבוד היינו מאוד שמחים לו היה חותם בספר האורחים שלנו על ביקורו. הוא נענה מיד וכתב בספר האורחים: ביום זה וזה ביקרתי במשרדי הקהילה, בדקתי ואישרתי כי הכל כשורה.

בשבת הקרובה, בבית הכנסת, חגגה עמי הקהילה כולה את נס ההצלה, בזכות ספר התניא קדישא.

